

Przedterminowe wybory w Kosowie: Kurti odzyskuje poparcie

Jan Nowinowski

28 grudnia w Kosowie odbyły się przedterminowe wybory parlamentarne, w których zwyciężyła lewicowa koalicja Samostanowienie (alb. Vetëvendosje). Blok, na którego czele stoi pełniący obowiązki premier Albin Kurti, zdobył według wstępnych wyników 49,3% głosów. Na drugim miejscu znalazła się konserwatywna Demokratyczna Partia Kosowa (PDK) z 21%, a podium uzupełniła centroprawicowa Demokratyczna Liga Kosowa (LDK) – 13,6%. W parlamencie zasiądzie też Sojusz na Rzecz Przyszłości Kosowa (AAK; 5,7%), którego rodowód – podobnie jak w przypadku PDK – sięga Wyzwoleńczej Armii Kosowa (UÇK). Zgodnie z systemem wyborczym 20 mandatów w 120-miejscowym Zgromadzeniu Kosowa przypadnie przedstawicielom mniejszości narodowych. Połowa z nich trafi do Serbów, przy czym wspierana przez władze w Belgradzie Serbska Lista (4,8% głosów) otrzyma przynajmniej dziewięć. Frekwencja wyniosła 45,4% (o 1,1 p.p. mniej niż w lutym br.). Prezydent Vjosa Osmani rozpisała wybory po drugim nieudanym głosowaniu nad wotum zaufania dla gabinetu Vetëvendosje, które osiągnęło najlepszy wynik w lutowych wyborach (zob. [Wybory w Kosowie: zwycięstwo i niepewne perspektywy rządów Kurtiego](#)).

Pewne zwycięstwo Samostanowienia zapewne pozwoli mu utworzyć samodzielny rząd w tradycyjnej współpracy z nieserbskimi mniejszościami narodowymi. Nowy gabinet stanie przed wyzwaniem zakończenia długotrwałego kryzysu politycznego, który skutkował wcześniejszą elekcją.

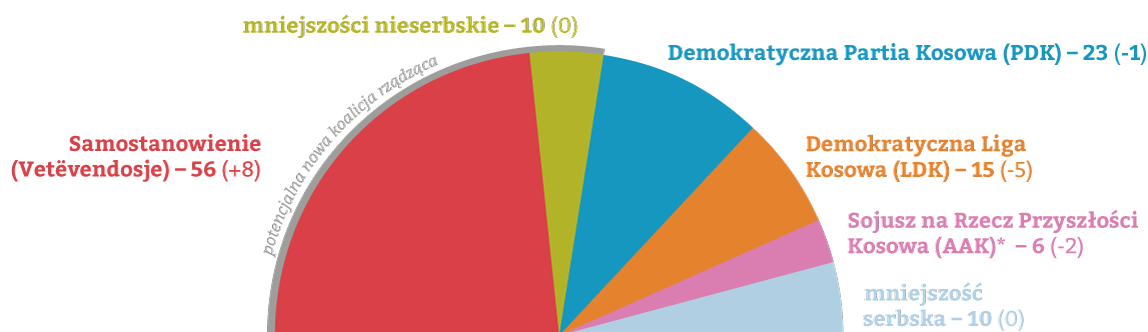
Komentarz

- **Najbardziej realny scenariusz zakłada utworzenie po raz trzeci rządu przez Kurtiego.** Choć ostateczne wyniki wyborów będą znane w styczniu, to Samostanowienie prawdopodobnie zdobędzie większość w najbardziej pożądanym wariantcie, tj. we współpracy z nieserbskimi mniejszościami narodowymi (lub ich częścią). Do najbliższych wyzwań władz będzie należało przyjęcie nowej ustawy budżetowej i umów międzynarodowych niezbędnych do otrzymania środków z unijnego planu wzrostu dla Bałkanów Zachodnich (łącznie ok. 882 mln euro), których wypłatę wstrzymano za sprawą impasu w parlamencie. Jego skalę unaocznia fakt, że przewodniczącego Zgromadzenia Kosowa zdolano wyłonić dopiero w 58. próbie, a przez cały 2025 r. nie przyjęto żadnego aktu prawnego, co sparaliżowało funkcjonowanie instytucji państwowych. Palącą kwestią pozostaje elekcja prezydenta przez Zgromadzenie. W tym celu konieczne będzie porozumienie z opozycją, gdyż głosowanie to wymaga kworum w liczbie 80 posłów, a termin jego przeprowadzenia upływa 5 marca 2026 r. Jeśli do tego czasu nie uda się wyłonić głowy państwa, parlament ulegnie ponownemu rozwiązaniu, co grozi kontynuacją chaosu politycznego.

- **Vetëvendosje było faworytem wyborów, ale skala zwycięstwa bloku zaskakuje.** Zdobył on ok. 7 p.p. więcej niż w lutym, co według wstępnych prognoz zapewni mu 56 mandatów – o osiem więcej niż w poprzedniej kadencji, a w koalicji z mniejszościami nieserbскими da większość 66 na 120 miejsc (zob. wykres). Samostanowieniu sprzyjał termin wyborów, który pomógł zdyskontować poparcie dla formacji wśród obywateli żyjących poza krajem. Z okazji przerwy świątecznej w Europie Zachodniej do Kosowa licznie przybyła tamtejsza diaspora. Co więcej, dostępne rezultaty nie uwzględniają jeszcze głosów z zagranicy, gdzie blok Kurtiego cieszy się dużą popularnością. Dzięki tej grupie ma znaczne szanse poprawić swój rekordowy wynik z 2021 r. Zgodnie z sondażem UBO Consulting aż 62% przyjezdnych zagłosowało właśnie na niego. Spadek poparcia zanotowały z kolei wszystkie główne partie opozycyjne, co może stanowić wyraz społecznej frustracji ich poczynaniami w ostatnich miesiącach. Po pierwszym fiasku powołania gabinetu przez Vetëvendosje nie skorzystały one z możliwości utworzenia szerokiego rządu koalicyjnego, co pogłębiło zapaść instytucjonalną i doprowadziło do przyspieszonych wyborów.
- **Kurti jako charyzmatyczny lider zdołał przekonać wyborców, że to jego partia gwarantuje przywrócenie stabilności i zakończenie kryzysu politycznego.** Poparcie mogły mu także przynieść zapowiadane w kampanii inwestycje w obronność, a pośrednio – słabość opozycji, skupionej na krytyce premiera i składaniu nierealistycznych obietnic ekonomicznych. Mniejszą rolę mogły też odegrać ostatnie sukcesy w polityce zagranicznej. W grudniu Komisja Europejska zadeklarowała gotowość do rychłego zniesienia unijnych sankcji nałożonych na Prisztinę w 2023 r. wskutek napięć z udziałem mniejszości serbskiej na północy kraju (zob. [Zamieszki w północnym Kosowie](#)). Dodatkowo w upływającym roku niepodległość Kosowa uznały cztery kolejne państwa (Kenia, Sudan, Syria i Bahamy), co zakończyło trwający od 2020 r. zastój w tym obszarze. Wprawdzie największym beneficjentem tych osiągnięć jest zaangażowana w negocjacje prezydent Osmani, lecz została ona wybrana dzięki poparciu Samostanowienia, a założona przez nią partia Odważ się (alb. Guxo) wchodzi w skład bloku Kurtiego.

Samostanowienie najprawdopodobniej utworzy rząd we współpracy z nieserbскими mniejszościami narodowymi

Prognozowany podział mandatów w Zgromadzeniu Kosowa po wyborach z grudnia 2025 roku

W nawiasie zmiana liczby mandatów względem poprzednich wyborów z lutego 2025 r.

* AAK w lutym startował wspólnie z Inicjatywą Socjaldemokratyczną (NISMA), która tym razem zdobyła 1,7% głosów i nie przekroczyła progu wyborczego.

Źródło: szacunki medialne na podstawie wstępnych danych Centralnej Komisji Wyborczej Kosowa, kqz-ks.org.

